

OBEC KOŠECKÉ PODHRADIE**Hlavný kontrolór obce****Odborné stanovisko hlavného kontrolóra k návrhu rozpočtu obce Košecké Podhradie
na rok 2025**

Podľa § 18f ods. 1 písm. c) zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov predkladám odborné stanovisko k návrhu rozpočtu obce na rok 2025 (ďalej len „stanovisko“).

A. VÝCHODISKÁ SPRACOVANIA STANOVISKA

Pri spracovaní môjho stanoviska som vychádzal z posúdenia predloženého návrhu viacročného rozpočtu na roky 2025 až 2027 a to hlavne návrhu rozpočtu na rok 2025.

Stanovisko som vypracoval z hľadiska zákonnosti, ako aj z hľadiska metodologickej správnosti a odbornosti jeho zostavenia a predloženia na schválenie obecnému zastupiteľstvu (ďalej len „OZ“).

Legislatívnym východiskom zostavenia návrhu rozpočtu je ústavný zákon č. 493/2011 Z. z. o rozpočtovej zodpovednosti a zákon č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Podľa §4 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy rozpočet obce je základným nástrojom finančného hospodárenia v príslušnom rozpočtovom roku, ktorým sa riadi financovanie úloh a funkcií obce.

Rozpočet obce vyjadruje samostatnosť hospodárenia obce. Obsahuje príjmy a výdavky, v ktorých sú vyjadrené finančné vzťahy k právnickým osobám a fyzickým osobám – podnikateľom pôsobiacim na území obce, ako aj k obyvateľom žijúcim na tomto území vyplývajúce pre nich zo zákonov a z iných všeobecne záväzných právnych predpisov, zo všeobecne záväzných nariadení obce, ako aj zo zmlúv. Súčasťou rozpočtu obce sú rozpočty príjmov a výdavkov rozpočtových organizácií. V rozpočte obce sa uplatňuje rozpočtová klasifikácia v súlade s osobitným predpisom (zákon č. 523/2004 o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov).

1. Dodržanie informačnej povinnosti zo strany obce

Návrh rozpočtu obce Košecké Podhradie na rok 2024 bol zverejnený na úradnej tabuli na webovom sídle obce 28.11.2024, v zákonom stanovenej lehote (najmenej 15 dní pred jeho schválením) v súlade s § 9 ods. 2 zákona 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v z. n. p.

Dňom vyvesenia návrhu rozpočtu začala plynúť najmenej desaťdňová lehota, počas ktorej mohli fyzické a právnické osoby uplatniť pripomienku k návrhu rozpočtu v písomnej forme, elektronicky alebo ústne do zápisnice na obecnom úrade.

B. TVORBA A ZÁKLADNÁ CHARAKTERISTIKA NÁVRHU ROZPOČTU

Návrh rozpočtu je spracovaný v súlade s príslušnými ustanoveniami zákonom č. 583/2004 Z. z. ako viacročný rozpočet. V súlade s ustanovením §10 uvedeného zákona sa vnútorne člení na:

- a) bežný rozpočet (bežné príjmy a bežné výdavky),
- b) kapitálový rozpočet (kapitálové príjmy a kapitálové výdavky),
- c) finančné operácie (príjmové a výdavkové finančné operácie).

Viacročný rozpočet na roky 2025 až 2027 je zostavený v rovnakom členení, ako sa zostavuje rozpočet na príslušný rozpočtový rok. Rozpočet na rozpočtový rok 2025 je po schválení OZ záväzný, rozpočty na nasledujúce dva rozpočtové roky sú orientačné.

Podľa § 9 ods. 2 zákona 583/2004 Z. z. súčasťou viacročného rozpočtu sú aj údaje podľa osobitého predpisu a to ústavného zákona č. 493/2011 Z. z. o rozpočtovej zodpovednosti, Čl. 9 ods. 1, pričom návrhu rozpočtu obsahuje aj údaje o očakávanej skutočnosti bežného rozpočtového roka a údaje o skutočnom plnení rozpočtu za predchádzajúce dva roky. Predložený rozpočet však neobsahuje údaje o očakávanej skutočnosti v roku 2024 ale obsahuje údaje o schválenom rozpočte na rok 2024.

Rozpočet obce neobsahuje zámery a ciele realizované z výdavkov rozpočtu obce (tzv. program obce). O neuplatňovaní programu obce v zmysle § 4 ods. 5 zákona 583/2004 Z. z. rozhodlo obecné zastupiteľstvo prijatím uznesením č. 60/7/2023 dňa 15.12.2023.

1. Východiská tvorby rozpočtu

Zostavenie návrhu rozpočtu je vždy pomerne náročné, pretože značné riziko pri jeho tvorbe predstavujú vonkajšie vplyvy, ktoré nemôže obec ovplyvniť. To sú napríklad nepredpokladané legislatívne zmeny, nárast cien tovarov a služieb, nenaplnenie prognózy výnosu podielovej dane a pod., v dôsledku ktorých môže dôjsť k zníženiu príjmov alebo zvýšeniu výdavkov.

Tvorba návrhu rozpočtu príjmov je v celkovom objeme 842 665 €. Predpokladá sa tak nárast oproti plánovanému rozpočtu v roku 2024 a skutočnosti v roku 2022 ale značný pokles v porovnaní so skutočným čerpaním rozpočtu v roku 2023. Hlavnou príčinou tohto poklesu bolo prijatie dotácie z environmentálneho fondu koncom roku 2022 vo výške 400 000 €, ktorá bola v roku 2023 zaúčtovaná do bežných príjmov (pozn. dotácia v roku 2023 použitá nebola a v druhej polovici roku 2024 bola vrátená).

Vo výdavkovej časti predstavuje návrh rozpočtu celkový objem 837 580 €. Tu sa predpokladá nárast oproti plánovanému rozpočtu v roku 2024 a pokles v porovnaní so skutočným čerpaním rozpočtu v roku 2022 a v roku 2023. Dôvody poklesu v porovnaní s rokmi 2022 a 2023 sú totožné s návrhom rozpočtu príjmov, čiže pridelenie dotácie z environmentálneho fondu.

V návrhu rozpočtu na rok 2024 sa plánuje s prebytkom rozpočtu vo výške 5 085 €.

Rekapitulácie rozpočtu obce - roky 2022 - 2027

(v €)

	Skutočnosť		Rozpočet	Návrh rozpočtu		
	2022	2023		2024	2025	2026
Bežné príjmy	724 341	1 231 982	750 797	842 665	882 665	912 665
Kapitálové príjmy	712 844	34 262	0	0	0	0
Príjmové finančné operácie	25 490	100 283	36 120	0	0	0
Príjmy RO	32 511	33 833				
Príjmy spolu	1 495 186	1 400 360	870 417	842 665	882 665	912 665
Bežné výdavky	484 207	536 995	371 520	761 070	760 915	760 915
Kapitálové výdavky	432 374	362 546	0	0	0	0
Výdavkové finančné operácie	28 865	66 183	110 528	76 510	76 665	76 830
Výdavky RO	321 431	370 321	315 736			
Výdavky spolu	1 266 877	1 336 045	797 784	837 580	837 580	837 745
Hospodárenie celkom	228 309	64 315	72 633	5 085	45 085	74 920

2. Rozpočet bežných príjmov

Daňové príjmy sú tvorené výnosom dane z príjmov fyzických osôb – podielovej dane zo štátneho rozpočtu, majetkovými daňami a daňami za tovary a služby, t. j. daňami, ktoré obec vyberie od svojich občanov. Sú to najmä daň z nehnuteľnosti a poplatok za komunálny odpad a drobný stavebný odpad.

Daňové príjmy tvoria najstabilnejšiu a najvýznamnejšiu zložku rozpočtu obce. V návrhu rozpočtu sú rozpočtované vo výške 460 180 € a tvoria 54,61 % z plánovaných bežných príjmov obce. V návrhu sa počíta s poklesom príjmov z výnosu dane z príjmov FO a miernym nárastom dane z pozemkov a dane zo stavieb. Pokles dane z príjmov FO v porovnaní s rozpočtom roku 2024 je vo výške 90 000 €, t. j. -20%. Tento pokles súvisí so zmenou financovania materských škôl, ktoré boli doposiaľ financované z výnosu dane z príjmov fyzických osôb obciam.

U nedaňových príjmov, t. j. príjmov z vlastníctva majetku, príjmov z administratívnych a iných poplatkov je návrh rozpočtu plynulo odvodený od predchádzajúcich rokov.

Osobitne sú rozpočtované **vlastné príjmy RO ZŠsMŠ**. Tu sa plánuje pokles príjmov vo výške 10 470 €, t. j. -29% v porovnaní s rozpočtovaným rokom 2024, a to hlavne na položke stravné.

Granty a transfery sú rozpočtované vo výške 299 770 € a predstavujú tak ďalšiu významnú časť bežných príjmov, keďže tvoria 35,57% príjmov. V prevažnej miere ju tvoria príjmy zo štátneho rozpočtu na prenesené kompetencie. V oblasti prenesených kompetencií sú v roku 2025 až 2027 plánované finančné prostriedky na položke bežné transfery MŠ v sume 122 500 €, ktoré v predchádzajúcich rokoch plánované neboli. To súvisí s už spomínanou zmenou financovania materských škôl.

3. Rozpočet kapitálových príjmov

Obec v návrhu rozpočtu kapitálové príjmy neplánuje. Je však predpoklad, že obec v priebehu roku využije, napr. na základe vyhlásenej ponuky, výhodný uver zo strany štátu.

4. Rozpočet bežných výdavkov

V rozpočte bežných výdavkov sú plánované prostriedky na potrebu samosprávy obce a na činnosti, ktoré samospráva musí v zmysle zákona o obecnom zriadení zabezpečovať.

V roku 2025 sú bežné výdavky rozpočtované vo výške 761 070 € čo v porovnaní so schváleným rozpočtom 2024 predstavuje zvýšenie o 73 814 €, t. j. o 9,7%. Zvýšenie rozpočtu bežných výdavkov oproti minulým rokom je primerané v závislosti na zvýšení cien energií a tovarov a služieb. Problematická môže byť oblasť plánovania finančných prostriedkov pre nakladania s odpadmi, ktoré môžu narastať. Navýšenie výdavkov v oblasti predprimárneho vzdelávania je plánované v dôsledku zmeny financovania materských škôl.

V návrhu rozpočtu na rok 2025 už nie sú plánované finančné prostriedky na mzdy v starobe (tzv. „opatrovateľské“).

5. Rozpočet kapitálových výdavkov

Kapitálové výdavky nie sú v roku 2025 a ani v rokoch 2026 a 2027 rozpočtované.

6. Finančné operácie

Príjmové finančné operácie taktiež nie sú rozpočtované.

V návrhu rozpočtu výdavkových finančných operácií vo výške 76 510 € sú plánované prostriedky na splácanie istín z návratných zdrojov financovania:

- Slovenská záručná a rozvojová banka, a.s. (rekonštrukcia strechy KD VKP),
- Štátny fond rozvoja bývania (prestavba školy na 11 b.j. a prestavba bytového domu na 8 b.j.),
- Prima banka (protipovodňové práce)

- Prima banka - Municipálny úver Univerzál a Klasik (refinancovanie záväzkov a úverov, financovanie potrieb obce a obnova obecného domu)

C. ZHRNUTIE A ZÁVER

Návrh viacročného rozpočtu a návrh rozpočtu obce na rok 2025 je spracovaný v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi – zákonom č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a zákonom č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Navrhovaný rozpočet obce na rok 2025 je zostavený ako prebytkový, čím je splnená jedna zo zákonných podmienok vyplývajúca z § 10 ods. 7 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy.

Rozpočet na rok 2025 bez finančných operácií je zostavený ako prebytkový – plánovaný prebytok je vo výške 81 595,- €.

Bežný rozpočet je zostavený ako prebytkový – plánovaný prebytok je v rovnakej výške 81 595,- €, kapitálový rozpočet nie je rozpočtovaný.

Pri plnení viacročného rozpočtu a hlavne rozpočtu obce na rok 2025 odporúčam v nasledujúcom rozpočtovom období:

- pokračovať v postupnej konsolidácii hospodárenia obce tak, aby celková suma dlhu obce v rozpočtovaných rokoch neprekročila hranicu 50%,
- návrh rozpočtu v ďalších rokoch zostavovať tak, aby v zmysle ústavného zákona č. 493/2011 Z. z. o rozpočtovej zodpovednosti, Čl. 9 ods. 1 rozpočet vždy obsahoval údaje o očakávanej skutočnosti bežného rozpočtového roka a nie údaje o schválenom rozpočte.

V Košeckom Podhradí 13.12.2024

Ing. Zdenko Daňo
hlavný kontrolór obce